

ساده‌انگاری‌های ستاد کرونا به روایت عدد و رقم

آقای روحانی! بفرمایید موج چهارم

ابوالقاسم رحمانی

دبیر گروه جامعه

واقعا به مرحله‌ای رسیده‌ام که برای شروع نوشتن از کرونا و وضعیت شیوع این بیماری در کشور کلمه کم می‌آورم. از بس که در این یک سال و اندی نوشتیم و کسی به هیچ جایی نگرفت! بیش از یک سال نوشتیم از ویژگی‌های این ویروس سرکش، این که هر روز رنگ عوض می‌کند و با جهش‌های عجیب‌وغریبی که دارد، کار کنترل‌ش سخت و سخت‌تر می‌شود. نوشتیم از مدل مواجهه کشورهای مختلف دنیا، چه آنهایی که نظیر چین و کره جنوبی و... موفق بودند و چه آنهایی که مثل ما ناموفق، تا شاید تغییری در مدل حکمرانی سیاستمداران ایجاد شود، که البته نشد. نوشتیم از لزوم ورود

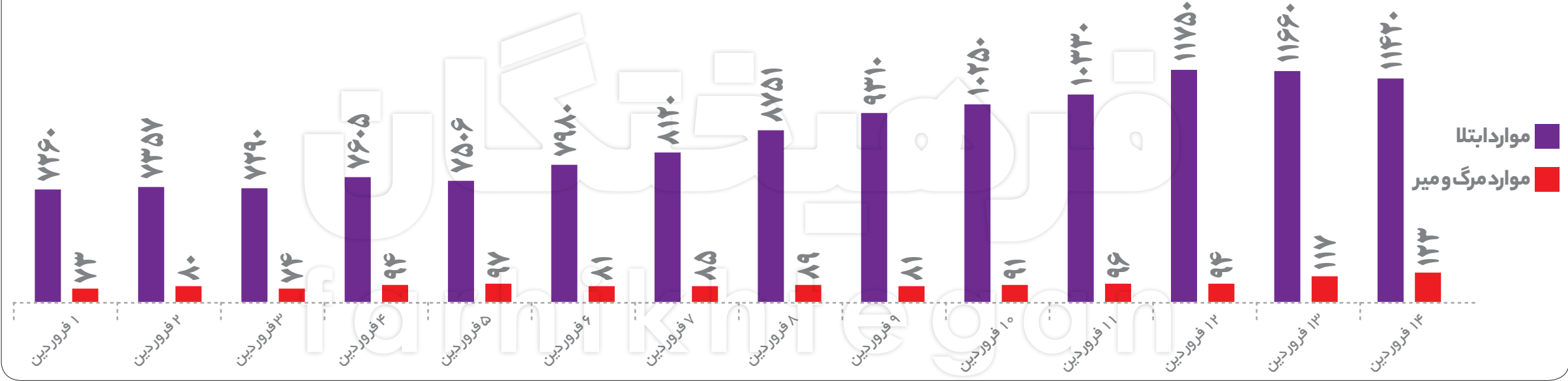
واکسن‌های مختلف به کشور برای زودتر قطع شدن زنجیره انتقال و رسیدن به یک ثبات نسبی که آن هم وارد شد، اما قطره‌چکانی و محدود و بی‌فایده. نوشتیم از اینکه حالا که خبری از واکسن وواکسنیاسیون عمومی، خصوصا به این زودی‌ها نیست، محدودیت‌ها را جدی‌تر بگیریم و بگیریم، آن هم نتیجه و خروجی همان شد که از ابتدا بود، با سهل و ساده‌انگاری این مواجهه با این بیماری کشنده، چنان با جان مردم قمار کردند که جزء معدود کشورهایی در دنیا شدیم که حالا در آستانه چهارمین پیک (اگر البته هنوز قائل به ورود به پیک چهارم نباشیم) قرار دارد. جمیع آنچه گفتیم و آنچه تصمیم گرفتند و آنچه اجرا شد، شده وضعیتی که حالا در آن گرفتاریم و دست به دعا و خواهش و تمنا برداشته‌ایم که خدا به بی‌عقلی ما رحم کند و بحران پیش‌رو را هم پشت‌سر بگذاریم. این بین، واکنش بعضی‌ها اما از همه جالب‌تر است. این بعضی‌ها که می‌گویم، من و شمای بی‌خبر از همه جا و بی‌اثر نیستیم‌ها!

سیاست‌های متناقض در مدیریت کرونا

غرض از نوشتن این گزارش، مروری بر آمارها و دروغ بودن ادعای پیک آخر کروناست. ادعایی که با هیچ متر و معیاری قابل تبیین و اثبات نیست. نه واکسن خاصی به کشور وارد شده است که بگوییم مردم ایمن شده‌اند، نه مدل حکمرانی مدل سختگیرانه‌ای بوده که بگوییم به‌خاطر این سختگیری‌ها اتفاقی افتاده است. تنها یک چیز می‌ماند و احتمالا هم با تکیه بر همین یک چیز چنین ادعایی صورت گرفته و آن هم ماجرای ایمنی توده‌ای است. ماجرای مرغصه‌ای که هیچ سند، حداقل در ایران برای اثبات موثر بودن آن وجود ندارد و اساسا وقوع چهار پیک سهمگین در کشور و وخیم‌تر شدن وضعیت، نشان از همین بی‌اثر بودن و بی‌پایه بودن چنین سناریوی به دور از اخلاقی است. در این باره بیشتر خواهیم نوشت و با عدد و رقم نشان خواهیم داد که وضعیت، آن طور که رئیس‌جمهور فکر می‌کند، گل و بلبل نیست و نبوده. قبل از آن اما مروری بر آخرین وضعیت شیوع کرونا در ایران خواهیم داشت. شیوعی که برخلاف ادعای روحانی، زنگ خطر پیک جدید را به صدا درآورده و ما را به دام مهلکی انداخته است. روز گذشته چند اظهارنظر دیگر در نقد و مذمت انجام سفرهای نوروزی و عدم ایجاد محدودیت صورت گرفت که سوای تأمل‌برانگیز بودن این سوال را در ذهن ایجاد می‌کند که خب وقتی همه می‌دانستند چنین عاقبتی با برقراری سفرها در انتظار ماست، چرا کسی کاری نکرد و برعکس به انجام مسافرت تشویق هم شدیم! حمید سسوری، رئیس تیم واکنش سریع کووید-۱۹ در کشور با اشاره به اینکه پیش از این وضعیت کنترل اپیدمی کووید-۱۹ در کشور شرایط بابت‌بانی را پیدا کرده بود، گفت: «این روند ثابت می‌توانست با اقدامات دیگری ازجمله فاز دوم طرح محله‌محور مقابله با کرونای شهیدسلیمانی به‌سمت کاهش بیشتر هم متمایل شود، اما متأسفانه با اعلام آزاد شدن سفرهای نوروزی به شهرهای زرد و آبی، وضعیت قبلی و پیش‌بینی‌ها به هم خورد؛ البته هنوز هم زود است که درمورد اثرات سوء این سفرها قضاوت کنیم و معمولا باید طی یک تا دو هفته آینده بررسی کنیم که اثرات سفرها چقدر توانسته به بار بیماری کرونا در کشور بیفزاید. این که مردم را مجبور کنیم سریع‌تر از نقطه‌ای که قرمز و نارنجی می‌شود، خارج شوند، می‌تواند باعث گسترش اپیدمی در کشور شود. چطور ممکن است که افراد بومی یک شهر قرمز و نارنجی بدون تست منفی کرونا مجاز به سفر کردن نباشند اما به مسافران آن شهر که همان شرایط را به لحاظ ابتلا و آلودگی دارند، می‌گوییم سریع‌ا شهر را ترک کنند آن هم بدون آنکه هیچ اقدام موثری برای رصد و رهگیری آنها داشته باشیم. این موضوعات سیاست‌های متناقضی است که به نظر می‌رسد هماهنگی کافی برای تصمیم‌گیری‌ها یا متخصصان حوزه سلامت و وزارت بهداشت انجام نمی‌شود که شاهد چنین سیاست‌های برخوردی هستیم و درصورت تداوم می‌تواند سبب بی‌اعتمادی مردم به سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌ها شود.»

یکی دیگر از اظهارات قابل تأمل در تناقض آشکار با اظهارات روحانی مبنی بر پایان پیک کرونا، صحبت‌های ایرج حریرچی، معاون کل وزارت بهداشت بود که روز گذشته اعلام کرد: «ما قطعا وارد موج چهارم کرونا شده‌ایم، در چند هفته آینده روند موارد سرپایی، بستری و مرگ‌ومیر ما صعودی خواهد شد. ما با توجه به افزایش بیماران سرپایی و بستری فعلا پیش‌بینی می‌کنیم تا حدود ۴ هفته آینده روند روبه‌صعودی به‌ویژه در مرگ‌ومیر کرونا داشته باشیم.» البته خود رئیس‌جمهور هم روز گذشته و در جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا خاطرنشان کرد: «الان در دو استان طبق بررسی‌ها موج چهارم آغاز شده و اگر ما رعایت نکنیم این وضعیت می‌تواند در سایر نقاط کشور هم تکرار شود. این ویروس نه‌تنها باقی مانده، بلکه بدتر شده و جهش یافته است. این نوع جدید که چه انگلیسی بنامیم چه برزیلی و چه ره نام دیگری، فقط یک خط مستقیم به‌سمت بالاست و نشان می‌دهد که چقدر خطرناک است. گاهی افرادی که مبتلا هستند با ناوگان عمومی مثل قطار یا هواپیمای رفت‌وآمد می‌کنند که آن را می‌توان کنترل کرد، اما گاهی یک کرونامبت به بازار می‌رود یا در شهر حضور می‌یابد که این را هم باید نظارت و کنترل و با آن برخورد جدی کنیم و مجازات برایش داشته باشیم.» یکی از طنازانه‌ترین بخش‌های سخنان روحانی همین قسمت مربوط به مجازات مبتلایان به کرونا برای حضور در محافل عمومی است. حتما این چندروز شنیده‌اید که براساس اعلام وزارت بهداشت، حدود ۱۵ هزار مبتلای به کرونا در ایام نوروز به مسافرت رفتند و هیچ‌کس هم نه بر آنها نظارت کرد و نه گفت بالای چشم‌شان ابروست! حالا که کار از کار گذشته، رئیس‌جمهور تر برخورد و جریمه با مبتلایانی که در شهر حاضر می‌شوند و قرنطینه را نقض می‌کنند، داده است. علیرضا رئیسی، سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا هم روز گذشته آمار و اخبار اسفناکی را پیرامون شیوع کرونا در کشور اعلام کرد و گفت: «در الگوهایی که

روند صعودی آمار ابتلا به کرونا در آواز ۱۴۰۰!

فروش آزاد واکسن یعنی دامن زدن به شکاف اجتماعی

ناجی در ادامه با اشاره به آمارهایی که اعلام می‌شود، گفت: «در موارد متعددی شاهد هستیم فرد با کووید مثبت مراجعه می‌کند و بر اثر آمبولی و سکنه قلبی فوت می‌کند و نوشته می‌شود آمبولی کرده یا عارضه دیگری می‌نویسند. ممکن است خیلی از موارد فوتی ما در کووید این طور باشند. این امر عجیبی نیست و قبلا کسانی که در وزارت بهداشت بودند بیان کردند ممکن است خیلی از مواردی که اینچنین می‌نویسیم کووید بودند ولی عامل مرگ را آمبولی ریه نوشته‌اند. تعداد مرگ‌ومیر ناشی از کرونا هم عدد واقعی نیست. به غیر از اینکه همه می‌دانیم تعداد موارد مثبت روزانه‌ای که اعلام می‌کنیم، آمار واقعی نیست. آمار خیلی از ادارات به دست ما نمی‌رسد که بخواهیم جمع کنیم. این موارد را نیز باید در نظر بگیریم، ولی همین آماري که داریم نشان‌دهنده افزایش است، همین که از تعداد ۵۰۰-۴۰۰ مرگی که آن هم تاسف‌برانگیز است جلوتر می‌رود و تعداد مرگ‌ومیر زیادت‌ر می‌شود. برای همین اصلا در شرایط مناسبی نیستیم. برنامه واکسنیاسیون ما خیلی با سرعت بالایی نیست. مطالعات تمام دنیا نشان می‌دهد واکسنیاسیون باید در مقطع بسیار کوتاه با سرعت زیاد صورت گیرد. درمورد واکسنیاسیون طبق برنامه‌ای که در ایران داریم قرار بود در سال ۱۴۰۰ واکسنیاسیون ۶۰-۵۰ میلیون نفر را در ایران واکسینه کنیم و باید ماهی ۵ میلیون نفر واکسینه شوند و روزی ۲۰۰ وخرده‌ای هزار نفر! در لجستیک به این موضوع هم توجهی نشده است. چقدر کار کردیم که بتوانیم روزی ۲۰۰ وخرده‌ای هزار دوز واکسن تزریق کنیم؟ به غیر از اینکه در تهیه واکسن با مشکل مواجه شدیم و همین طور در تولید واکسن دچار مشکل هستیم. من فکر می‌کنم باید واقعیت‌ها را بهتر و واضح‌تر به مردم بیان کنیم. با این روند توقع ایجاد می‌شود. ابتدا بیان می‌کنیم باید همه مردم واکسن را مجاني تزریق کنند، تمام دنیا هم همین کار را می‌کند ولی بعد می‌گوییم بخش خصوصی می‌تواند وارد شود. دولت می‌گوید بخش خصوصی می‌تواند وارد شود اما خریدار بخش خصوصی هم دولت است. دوباره نامه می‌آید که یک‌سری افراد می‌توانند به‌صورت آزاد واکسن تزریق کنند. به اندازه‌ای حرف‌های متفاوت بیان می‌شود که این اصلا درست نیست. به غیر از اینکه بخش خصوصی اگر می‌خواهد واکسن را بیاورد با چه سازوکاری می‌خواهد واکسن را بیاورد، چه اتفاقی هم می‌افتد و اگر واکسن را با آن قیمت‌ها وارد کنیم اگر افرادی توانایی تهیه آن را نداشته باشند تضاد اجتماعی ایجاد نمی‌شود؟ در برخی موارد به من به‌عنوان کسی که در سیستم بهداشت و درمان کار می‌کنم و واکسن تزریق کرده‌ام می‌گویند خوش‌به‌حال شما که واکسن زده‌اید! حتی گلايه‌های مردم درمورد سیستم درمانی هم وجود دارد، تصور کنید محیطی را ایجاد کنید افرادی که پول و وضعیت مالی مناسبی نداشته باشند واکسن را تزریق کنند اما دیگران نتوانند این کار را انجام دهند. این هم به‌نظر من اصلا درست نیست. باید فکر درستی کنیم و اخبار را تغییر ندهیم و افکار مردم را از این میزان پریشان‌تر نکنیم. ما در اطلاع‌رسانی به مردم از همان ابتدا مشکل داشتیم و همچنان هم داریم. هرکسی یک چیزی می‌گوید و اخبار متناقض به جامعه پمپاژ می‌شود. محویت اطلاع‌رسانی در ارتباط با کووید باید وزیر بهداشت کشور باشد نه اینکه هرکسی حتی بین مسئولان چیزی بگوید و در آخر حرف وزیر و رئیس‌جمهور در تناقض با هم قرار گیرد. وزیر می‌گوید پیک چهارم قطعی است، آن یکی وزیر و رئیس‌جمهور می‌گویند پیک نداریم!

ستاد ملی مقابله با کرونا باید مورد مواخذه قرار گیرد

روی آنتی‌بادی‌های خنثی‌کننده‌نشان می‌دهد این پیک آنتی‌بادی‌های خنثی‌کننده می‌تواند بعد از ۲-۳ ماه کاهش بسیار زیادی پیدا کند. آنتی‌بادی‌های خنثی‌کننده هستند که ما را در برابر عفونت مجدد محافظت می‌کنند. ما این تغییرها را در نظر نمی‌گیریم و همواره در توجیه کردن ایمنی گله‌ای مطالعاتی را که به‌نفع ایمنی جمعی است، در نظر می‌گیریم و مطالعات سوی دیگر را نمی‌بینیم. به غیر از اینکه متغیر مربوط به واریانت‌ها می‌تواند اینها را به‌هم بریزد، همان طور که در برزیل به‌هم ریخته، همان طور که در کشورهای دیگر به‌هم ریخته است و همان طور که الان می‌بینیم واریانتی همچون بریتانیایی این موضوع را به‌هم می‌ریزد. اگر افرادی معتقد هستند نزدیک به ۵۰ میلیون نفر از مردم ایران کووید را گرفته‌اند و به تعادل ایمنی جمعی رسیده‌ایم نباید این پیک‌ها را شاهد باشیم. وقتی این پیک‌ها را شاهد هستیم باید بفهمیم که این حرف درست نیست؛ به غیر از اینکه در خطر مواجهه با واریانت‌های دیگر نیز هستیم. به غیر از این، انجام سفرهای نوروزی علی‌رغم توصیه همگان، توسط دولت و ستاد کرونا تأیید شد و به‌نظر من این شاهکاری بود که صورت گرفت. در حال حاضر خطر ورود واریانت‌های جدید را داریم و این سفرها باعث شد واریانت انگلیسی در تمام کشور بگردد. الان واریانت غالب در کشور ما واریانت بریتانیایی است. ما باعث شدیم این اتفاق رقم بخورد. نمی‌دانم به این موضوع باید چه گفت. آن گزارشی که دیروز نوشتید با عنوان «ستاد جهش کرونا» برانزده این موضوع است. ما ستاد مبارزه با کرونا نداریم و الان ستاد جهش کرونا در ایران داریم. ولی الان خطرهای دیگری نیز وجود دارد. در تعطیلات نوروز مسافرت‌های متعددی به نقاط مختلف ازجمله ترکیه را شاهد بودیم. روز گذشته وزارت بهداشت نامه‌ای ارسال کرده که باید مراقب این مساله باشیم. ترکیه‌ای که در این چند مدت موارد بسیار بالایی از کووید داشت و سراسر کشور ترکیه قرمز بود و کشوری است که سابقه داشتن واریانت‌های برزیلی و آفریقای جنوبی در آن دیده شده است. با گردشی که در آن کشور می‌بینیم ممکن است هزروا یک واریانت دیگر نیز با رفت‌وآمدی که داریم اتفاق بیفتد. ما این موضوعات را مورد توجه قرار نمی‌دهیم. پیش‌بینی عواقب این امر را نمی‌کنیم و این اتفاقات برای ما رخ می‌دهد. این روند درست نیست، ستاد مبارزه با کرونا را برای چه کاری تشکیل داده‌ایم؟ ستاد مبارزه با کرونا را برای این امر تشکیل داده‌ایم که به توصیه‌ها گوش کند و علمی تصمیم بگیرد اما متأسفانه اینچنین نیست. اظهارات ضدونقیض را نگاه کنید. رئیس‌جمهور گفت از نظر او دیگر ما پیکي از کرونا نخواهیم داشت، حال این وضعیت چیست؟ دوباره بیان می‌شود ۱۵ هزار نفر جابه‌جا شدند و باید محاکمه شوند. جالب است که درنهایت مردم باید محاکمه شوند. پس ستاد مقابله با کرونا نباید هیچ‌گونه مورد عتاب و خطاب قرار گیرد؟ چرا مجوز می‌دهیم مسافرت بروند، کار غیرقانونی انجام دهند و بعد مردم را مورد عتاب قرار می‌دهیم؟ شما نباید این اجازه را بدهید. ممکن است مردم اشتباه کنند ولی اشتباهات مردم از چه ناشی می‌شود؟ اشتباهات مردم از اشتباهات کسانی نشأت می‌گیرد که در ستاد کرونا تصمیمات اشتباهه می‌گیرند. ما نگاه مدیریتی درستی نداریم. اتفاقا اگر کسی باید مورد خطاب قرار گیرد و مواخذه شود و پاسخگو باشد ستاد کرونا و افرادی هستند که این حرف‌ها را بیان می‌کنند، نه مردم.»